

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Tsjerkepaed, Noardburgum

projectnummer: 248.17.50.00.10

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Tsjerkepaed, Noardburgum

Datum: 19-06-2019

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om de bestemming voor een perceel aan het Tsjerkepaed te wijzigen om woningbouw mogelijk te maken.

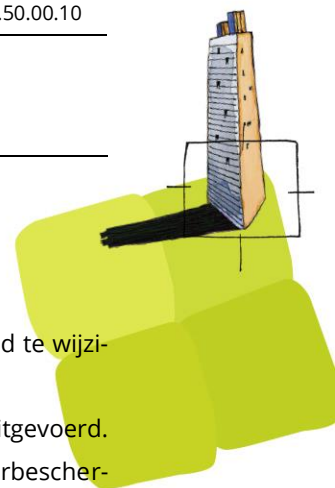
Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 juni 2019 bezocht door een eco-loog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 16 °C, droog en weinig wind.

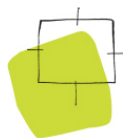
PLANGEBIED

Het plangebied betreft de zuidhelft van een braakliggend stuk grasland aan het Tsjerkepaed te Noardburgum. Het plangebied ligt tussen de erven van Rijsstraatweg 41 in het zuiden en Tsjerkepaed 1 in het noorden (figuur 1). Ten westen van het perceel ligt een houtsingel met een watergang. Aan de oostkant loopt een greppel langs het Tsjerkepaed waar op het moment van het veldbezoek geen water in stond.

In het grasland is wat opgaande beplanting aanwezig in de vorm van opslag van enkele jonge zwarte elzen en berken. Bebouwing en permanent oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Op het moment van schrijven zijn de ontwikkelingen qua woningbouw niet bekend, maar gezien de geringe grootte van het perceel is slechts ruimte aanwezig voor één of enkele woningen. Er wordt vanuit gegaan dat in het plangebied vegetatie verwijderd zal worden en grond zal worden vergraven.

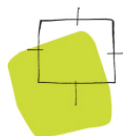
Figuur 1. Plangebied. Bron kaartondergrond: Google Maps en Foto 1. Impressie van het plangebied op 13 juni 2019, gezien vanaf het oosten.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFF - quickscanhulp.nl 12-06-2019 13:40:18') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om amfibieën, zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten en een enkele insectensoort (groene glazenmaker).

De vegetatie van het terrein bestaat uit hoog opgaande grassoorten zoals riet, rietgras, grote vossenstaart en gestreepte witbol met plantensoorten als braam, haagwinde, pitrus, krulzuring, hondsdrif, zilverschoon en grote brandnetel. Ook staat er wat opslag van zwarte elzen en berken in het perceel. Langs de westkant van het perceel loopt een elzensingel. De aangetroffen soorten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Deze zijn ook niet te verwachten gezien de voedselrijkdom en de aangetroffen vegetatie.

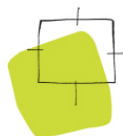
Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in de bomen naast het plangebied. Het plangebied kan wel een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals sperwer. In of direct om het plangebied kunnen enkele algemene vogels tot broeden komen, zoals grasmus, merel, heggemus en wilde eend. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Uit de directe omgeving zijn vleermuissoorten bekend, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis (Quickscanhulp.nl). Het plangebied kan een onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De meervleermuis foerageert en vliegt voornamelijk boven grotere watergangen, die niet aanwezig zijn in het plangebied, maar wel op ruime afstand ten oosten van het plangebied (Kükhernster Feart). De elzensingel maakt geen deel uit van een doorgaande structuur, waardoor de singel geen onderdeel zal vormen van een belangrijke vliegroute voor vleermuizen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis, huisspitsmuis en egel (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Uit de omgeving is het voorkomen van

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

de niet-vrijgestelde otter bekend (Quickscanhulp.nl). Geschikt leefgebied voor de otter en andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten ontbreekt echter in het plangebied.

Het perceel vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten die zich kunnen voortplanten in de watergang ten westen van het plangebied, zoals gewone pad en bruine kikker (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl) en bovendien ontbreekt geschikt landbiotoop en/of voortplantingsbiotoop voor niet-vrijgestelde soorten.

Uit de omgeving is het voorkomen van de groene glazenmaker bekend (Quickscanhulp.nl). Deze libellensoort is gebonden aan wateren met goed ontwikkelde krabbenscheervegetaties. Deze komen niet voor in het plangebied.

Beschermde soorten uit de soortgroepen vissen en reptielen zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied en/of het ontbreken van geschikt biotoop.

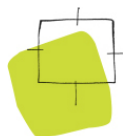
TOETSING

Door het ontbreken van bebouwing en bomen in het plangebied zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die regelmatig in bebouwd gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen treden niet op. Wel wordt met het oog op vleermuizen geadviseerd om in de aanleg- en gebruiksfase gebruik te maken van verlichting met gerichte lichtarmaturen die zo min mogelijk lichtuitstraling richting de omgeving veroorzaken.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor sperwer. Het plangebied vormt echter hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van sperwer en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig voor deze soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een

standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

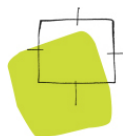
In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op geruime afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Groote Wielen' dat gelegen is op een afstand van circa 6,6 kilometer ten westen van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op ruim 1 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' is ruim 100 meter ten zuiden het plangebied gelegen. Gronden die zijn aangewezen als weidevogelkansgebied liggen op een afstand van circa 3 kilometer ten zuidwesten van het plangebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen plan geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN, natuur buiten het NNN en weidevogelkansgebieden te verwachten.

Deze inventarisatie geeft geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb en is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Daarnaast wordt met het oog op vleermuizen geadviseerd om tijdens de aanleg- en gebruiksfase gebruik te maken van verlichting met gerichte lichtarmaturen die zo min mogelijk lichtuitstraling richting de omgeving veroorzaken.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.